

Protokoll för kommunfullmäktige

Nr	Ärende	Sida
§ 80	Information från Leader Östra Skaraborg	3
§ 81	Plan- och bygglovstaxa med mät- och karttaxa 2026.....	4
§ 82	Kostnad för måltider för unga brukare inom funktionshinderomsorgen - korttidstillsyn	5
§ 83	Budget 2026.....	6
§ 84	Avfallstaxa 2026.....	11
§ 85	Föreskrifter för avfallshantering June Avfall och Miljö AB	13
§ 86	Vidareutveckling av Habo kommuns modell för målstyrning och verksamhetsuppföljning.....	15
§ 87	Svar på interpellation till kommunstyrelsens ordförande om hantering av frågor som rör Vättern	17
§ 88	Svar på interpellation till kommunstyrelsens ordförande om skyddsrum i Habo kommun	19
§ 89	Svar på interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande om tryggheten på skoltoaletterna i Habo kommun.....	21
§ 90	Fråga till kommunstyrelsens ordförande om stöd och skydd mot hot, hat och trakasserier	22
§ 91	Rapportering av ej verkställda beslut	23
§ 92	Medborgarförslag om volleybollplan på Kärnekulla.....	24
§ 93	Medborgarförslag om belysning vid lekplatsen på Mölekullen	25
§ 94	Medborgarförslag om skatepark	26
§ 95	Fyllnadsval byggnadsnämnden.....	27

Plats och tid	Kammarsalen, Habo kommunhus Torsdagen den 27 november 2025 klockan 18.00–21.10
Beslutande	Gunnar Pettersson (S) Susanne Wahlström (M) Olle Moln Teike (SD) Hans Jarstig (KD) Jeanette Nyberg (S) Henrik Sporrang Esbjörnsson (M) Helena Persson (C) Lenny Lindén (S) ersätter Nicklas Gustafsson Johanna Bergbom (M) Mari Larsson (SD) Karin Hultberg (KD) Anders Rickman (L) Eva Vettebring (S) Ingvar Briland (M) Morgan Malmborg (HD) Berit Torstensson (S) ersätter Thomas Gustavsson Joakim Lindblom (SD) Jon Harald Jonsson (KD) Lena Danås (V) Eva Damberg (S) Ingemar Severin (M) ersätter Sttevalia Blom Staffan Svanberg (C) Mikael Zander (SD) ersätter Jerry Schön Tomas Brusberg (S) Fredrik Wörnbring (M) Jan Lenhammar (KD) Maria Arwidsson (MP) Petra Mattlin (S) Andreas Skiöld (M) Jerker Johansson (L) ersätter Stefan Björk Beata Zander (SD) Anders Andersson (S) Peter Olofsson (M) ersätter Henrik Gillek Zeljka Axelsson (KD) Lisbet Bärenholdt (M), ordförande
Övriga närvarande	Sandra Lidberg, kommundirektör Frida Wahlund, sekreterare

Jesper Uvesten, verksamhetsledare, Leader Östra Skaraborg
Greger Kjellman, ekonomichef

Paragrafer

80–95

Utses att justera

Anders Rickman, Lena Danås

Ordförande**Justerande****Sekreterare****Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll**

Justeringen har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Beslutande organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2025-11-27

Datum då anslaget publiceras**Datum då anslaget avpubliceras****Protokollet förvaras på**

Kommunkansliet

Underskrift

§ 80 Information från Leader Östra Skaraborg

Beskrivning av ärendet

Jesper Uvesten från Leader Östra Skaraborg berättar om verksamheten. Leader har funnits i Östra Skaraborg sedan 2007 och verkar inom kommunerna Hjo, Tibro, Tidaholm, Falköping, Skövde, Habo och Mullsjö. Leader handlar om landsbygdsutveckling och den definition som Leader arbetar utifrån är att tätorter med mindre än 20 000 invånare är landsbygd. Det innebär att hela området utom Skövde tätort räknas som landsbygd.

Finansieringen består av 50 % EU-medel, 17 % statliga medel och 33 % kommunal medfinansiering. Leader Östra Skaraborg är ett av 40 Leader områden i Sverige i programperioden 2023-2027.

Leader arbetar i sjuårsperioder, men på grund av pandemin blev förra perioden nio år och nuvarande period blir därför bara fem år. Förra perioden genomfördes drygt 80 projekt i området och budgeten låg på ca 52 miljoner kronor. För nuvarande perioden är budgeten ca 37 miljoner kronor och hittills har 38 projekt startats upp. Projekten är jämnt fördelade över de sju kommunerna och per insatsområde är det näringsliv och besöksnäring som dominerar. Exempel från Habo är 3 mot 3 planer på Slätten, cykelleder och ett projekt med fokus på beredskap som kallas Nordic Preparedness som är ett samarbete med fler Leaderområden.

Det finns tre typer av projekt: checkar, projekt och projektstöd.

- Checkar finns för både föreningar och företag. Mindre summor, mindre administration, snabbare beslut och snabbare utbetalningar.
- Projekt är inriktade mot allmänheten. Drivs oftast av föreningar och kommuner och medfinansieras med ideellt arbete.
- Projektstöd riktar sig till företag och kräver medfinansiering i form av pengar. Projekten ska leda till verksamhetsutveckling. Medel beviljas ej för löpande underhåll eller liknande.

Leader driver även egna projekt över hela området. Exempel på det är en förstudie för cykeldestination Skaraborg.

Ordföranden tackar för informationen.

§ 81 Plan- och bygglovstaxa med mät- och karttaxa 2026

Diarienummer KS25/408

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner förslag till plan- och bygglovstaxa med mät- och karttaxa samt att taxan ska börja gälla 1 januari 2026.

Beskrivning av ärendet

Sveriges kommuner och regioner tog fram en ny taxemodell redan 2014. Modellen bygger på att kommunen ska ta ut en avgift för nedlagd tid och självkostnadsprincipen.

Bygglovsenheten har tidsredovisat under en period för att kunna bedöma hur lång handläggningstid som en viss typ av ärende tar. Detta har diskuterats och bollats med länets övriga kommuner. Projektet har varit en del i byggsamverkan. Resultatet ger en fast avgift per ärendetyp vilket kommer att göra avgiften tydlig för den sökande redan innan ett ärende inlämnats. Taxan kan komma att behöva en redaktionell ändring efter att den nya lagstiftningen träder i kraft.

Kommunfullmäktiges behandling

Anderas Skiöld (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag om att godkänna plan- och bygglovstaxan.

§ 82 Kostnad för måltider för unga brukare inom funktionshinderomsorgen - korttidstillsyn

Diarienummer KS25/419

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ta ut kostnad för mellanmål av vårdnadshavare till barn som beviljats korttidstillsyn, med 12 kronor per mellanmål.

Förändringen träder i kraft den 1 januari 2026.

Beskrivning av ärendet

Måltidskostnaden för vårdnadshavare till barn som är beviljade korttidstillsyn behöver förtydligas när det gäller kostnad för mellanmål.

Korttidstillsyn utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov kan beviljas enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) till skolungdomar från 12 år.

Kommunen får ta ut en kostnad av föräldrar till barn under 18 år när deras barn får vård i ett annat hem än det egna med stöd av LSS. Vårdnadshavare har enligt föräldrabalken underhållsskyldighet för sina barn och är försörjningsskyldiga till dess barnet fyller 18 år eller så länge barnet går i skola, dock längst till barnet fyller 21 år.

Kostnaden för ett mellanmål motsvarar en tiondel av dagskostnaden för mat, i ålderskategorin 14-17 år där all mat lagas hemma, enligt konsumentverkets beräkningar. Debitering avrundas till närmaste heltal och sker månadsvis.

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att ta ut kostnad för mellanmål av vårdnadshavare till barn som beviljats korttidstillsyn, med 12 kronor per mellanmål (SN 2025-10-22 § 64).

§ 83 Budget 2026

Diarienummer KS25/313

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta förslag till upprättad budget för 2026 och ramar för 2027 och 2028,

att fastställa skattesatsen för år 2026 till 22:17 kronor

att kommunstyrelsen under år 2026 har rätt att omsätta lån och nyupplåna inom en totalt högsta låneram om 470 000 000 kronor samt

att kommunfullmäktige behandlar förslag till reviderade budgetramar för 2027 och 2028 under våren 2026.

Beskrivning av ärendet

Ett förslag till budget för år 2026 med budgetramar för 2027 och 2028 har tagits fram av budgetberedning med utgångspunkt från nämndernas budgetförslag.

Kommunens ekonomiska läge med en lägre befolkningsutveckling än vad som tidigare bedömts och en befolkning med fler som är allt äldre samt stora investeringsåtaganden kommande år påverkar de ekonomiska förutsättningarna. Dessa faktorer medför att kommunen, för att över tid klara en ekonomi i balans och de finansiella åtagandena, kommer behöva tillräckliga överskott i sin drift. För 2026 behövs ett överskott om 3,4 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag och för 2027 samt 2028 behövs ett överskott om 3,8 procent respektive år.

Det är svårt att förutse den samhällsekonomiska utvecklingen vilket kan få stor inverkan på de skatteintäkter kommunen har att disponera. Möjligheten att bättre förutse dessa intäkter ökar om budgetramar att planera utifrån är uppdaterade med så aktuell samhällsekonomisk information som möjligt. Kommunstyrelsen föreslås därför att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på reviderade budgetramar för nämnderna under mars månad 2026 där den senaste skatteprognosen beaktas. Inriktningen är att reviderade ramar ska antas av kommunfullmäktige under april 2026.

De ramar som föreslås för 2027 samt 2028 är till del förenade med osäkerhet varför kommunstyrelsen föreslås besluta om följande uppdrag.

- Befolkningsutvecklingen har under senare år kommit att på ett betydande sätt avvika från de befolkningsprognoser kommunen tagit fram. Detta riskerar påverka kommunens ekonomi negativt. Det behöver utredas om en ny metod för att prognostisera kommunens befolkningsutveckling bör införas. Eventuella förändringar av metoden kan komma påverka kommande budgetramar. Kommunstyrelsen föreslås ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att utreda behov av förändrad modell för att göra befolkningsprognos samt, om det föreligger behov av förändringar, återkomma med ett förslag.
- Under åren framöver kommer antalet äldre, invånare över 85 år, öka kraftigt vilket kommer påverka behovet av vård och omsorg. Inför beslut om reviderade ramar behöver närmare utredningar göras av hur omfattande denna demografiska förändring kommer behöva vara när det gäller fördelning av de medel som ska gå till nämnderna inför 2027 samt 2028. Kommunstyrelsen föreslås ge i uppdrag åt kommunledningsförvaltning att i samverkan med socialförvaltningen återkomma med utredning angående den demografiska utvecklingen avseende antalet äldre samt vilka resursbehov som kan komma uppstå.

Under sammanträdet går ekonomichef Greger Kjellman igenom kommunstyrelsens budgetförslag samt de tre budgetförslagen från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, Sverigedemokraterna samt Habodemokraterna.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till upprättad budget för 2026 och ramar för 2027 och 2028, att fastställa skattesatsen för år 2026 till 22:17 kronor samt att kommunstyrelsen under år 2026 har rätt att omsätta lån och nyupplåna inom en totalt högsta låneram om 470 000 000 kronor. Förslaget ger ett resultat på 35 917 kr för 2026 (KS 2025-11-10 § 126).

Socialdemokraterna med fleras budgetförslag innebär att 135 000 kronor avsätts till biblioteksmedia, 250 000 kronor till 50 % fritidsledare, 302 000 kronor till specialpedagoger, 4 992 000 kronor till utökade volymer i anpassad grundskola, gymnasieskola samt anpassad gymnasieskola, 1 900 000 kronor till undersköterskor (3,0 årsarbetare) samt kompensation för minskade statliga bidrag för kalkningsverksamhet med 20 000 kronor. Förslaget ger ett resultat på 28 318 00 kronor för år 2026.

Sverigedemokraternas budgetförslag innebär minskad kostnad för partistöd och arvoden till politiker med 380 000 kronor, att tre tjänster tas bort (miljöstrateg, kulturutvecklare och en kommunikatörstjänst) med sammanlagt 1 500 000 kronor samt sänkt stöd till studieförbunden med 73 000 kronor. Vidare innebär

förslaget att 730 000 kronor avsätts till gratis trygghetslarm samt 900 000 kronor till Motorgården.

Sverigedemokraternas förslag till investeringsbudget innebär att delar av projektet för trafiksäkerhetsåtgärder som rör trafik hinder tas bort med 650 000 kronor samt att tak cykelställ skolor tas bort med 500 000 kronor. 320 000 kronor avsätts till renovering av Kärrsiljan år 2028. Sammanlagt ger Sverigedemokraternas förslag ett resultat på 36 565 000 kronor för år 2026.

Habodemokraterna föreslår att en fixartjänst och en landsbygdsutvecklare införs från 1 aug 2026, att det ska vara fria kläder och skor för anställda inom förskolan, att trygghetslarm och digital tillsyn ska vara gratis. De vill också satsa på förhöjd matkvalitet för barn, unga och äldre samt extra lön med till all verksamhetspersonal inom omsorgen, och att motorgården bevaras.

Satsningarna ska finansieras genom anställningsstopp för tjänstemän med administrativa uppgifter och att alla tjänster inrättade efter 2023 avvecklas eller utvärderas. Utöver det föreslås att tjänsterna som näringsslivsansvarig, miljö- och hållbarhetsstrateg, kulturutvecklare, en kommunikatör, fem tjänster på miljöförvaltningen och en tjänst på integrationsenheten avvecklas.

Habodemokraterna vill även göra en besparing på kommunens fordon samt ha lägre arvode till politiker. Habodemokraternas förslag ger samma resultat som kommunstyrelsens förslag.

Vidare föreslår Habodemokraterna en skattesänkning på tio öre till 22:07, samt en lägre höjning av VA-taxan.

På investeringssidan föreslår Habodemokraterna en renovering av Fagerhus samt att delar av projektet trafiksäkerhetsåtgärder som rör trafik hinder tas bort.

Kommunfullmäktiges behandling

Susanne Wahlström (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag i sin helhet och säger att denna budget är ett sätt att ta långsiktigt ansvar för Habos framtid. Hon säger att Habo har under en lång tid stått stark, mycket tack vara ordning och reda i ekonomin. Men det som tar lång tid att bygga upp kan snabbt raderas av kortsiktiga beslut. Därför väljer majoriteten att ta ansvar genom en långsiktig budget med fokus på resultat som möjliggör att kunna göra skillnad i människors vardag både idag och imorgon. Vi prioriterar det som betyder mest: kunskap i skolan, tryggheten i hela kommunen och god och tillgänglig vård. Vi prioriterar lärare, kunskap och trygghet framför dyra lokaler som står tomma. Vi satsar på en resursenhet och stärker upp elevhälsan. För att öka tryggheten

när det gäller klimatpåverkan avsätter vi av medel till skyfallsåtgärder för att skydda såväl hushåll som företag. Vi arbetar också vidare med att utveckla våra grönområden och utemiljöer i kommunen för att Habo kommuns miljöer ska vara trygga och trivsamma platser där människor möts.

Tomas Brusberg (S) yrkar bifall till Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiets förslag. Förskolan, skolan och omsorgen är grunden i vårt samhälle. När vi pressar välfärden till bristningsgränsen får vi betala priset senare. Även vi vet att vi behöver ha ordning på ekonomin, men vi kan inte spara oss till ett starkare samhälle. Det behövs fler vuxna i både förskola och skola och mer tid i hemtjänsten så att de äldre kan känna sig trygga och sedda. Det behövs mindre stress i välfärdens yrken så att personalen orkar gå till jobbet och kan känna stolthet i det de gör. Vi vill bygga ett samhälle där människor mår bra och inte bara där de klarar sig. Vi lägger därför en budget för 2026 som satsar något mer och som kostar något mer.

Olle Moln Teike (SD) säger att motorgården har figurerat flitigt i media och i denna talarstol. Sverigedemokraterna lägger därför ett särskilt yrkande om att behålla motorgårdens verksamhet. I övrigt yrkar Olle Moln Teike bifall till Sverigedemokraternas budgetförslag i dess helhet.

Morgan Malmberg (HD) yrkar bifall till Habodemokraternas budgetförslag, samt till en skattesats på 22.07 och en höjning av VA-avgiften på 6 % istället för på 30 %.

Anders Rickman (L), Johanna Bergbom (M), Karin Hultberg (KD), Helena Persson (C), Hans Jarstig (KD) och Andreas Skiöld (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Maria Arwidsson (MP), Lena Danås (V), Anders Andersson (S) och Gunnar Pettersson (S) yrkar bifall till Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns fyra budgetförslag, nämligen kommunstyrelsens förslag, Socialdemokraternas med fleras förslag, Sverigedemokraternas förslag och Habodemokraternas förslag. Ordföranden ställer proposition på de fyra förslagen och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden finner att det finns två förslag om skattesats, nämligen kommunstyrelsens förslag om en skattesats på 22:17 och Habodemokraternas

förslag om en skattesats på 22:07. Ordföranden ställer proposition på de båda förslagen och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Till sist finner ordföranden att det finns ett särskilt yrkande från Olle Moln Teike gällande att Motorgården ska få finnas kvar. Ordföranden ställer förslaget mot kommunstyrelsens budgetförslag där motorgården inte finns kvar i sin nuvarande form, och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs.

Följande propositionsordning godkänns: Den som röstar på kommunstyrelsens förslag röstar ja, den som röstar på Olle Moln Teikes förslag röstar nej.

Omröstningsresultat

Vid omröstningen avges 29 ja-röster och 6 nej-röster. Se bilaga 1.
Kommunfullmäktige har således beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 84 Avfallstaxa 2026

Diarienummer KS25/412

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner avfallstaxa 2026 enligt det förslag som June Avfall och Miljö AB har tagit fram.

Beskrivning av ärendet

Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner har ett gemensamt avfallsbolag, June Avfall och Miljö AB. Bolaget har i uppdrag att ta fram förslag till avfallstaxor för 2026 för hushåll och verksamheter i ägarkommunerna.

June Avfall och Miljö AB föreslår mindre justeringar i taxenivån inför 2026 och majoriteten av taxorna lämnas oförändrade. En mindre sänkning, med 15 kronor per år, föreslås för taxan för fastighetsnära insamling (FNI) fyrfack för villor och radhus.

Säsongerna för sommarhämtning och hämtning av trädgårdsavfall förlängs med fyra veckor. I samband med detta justeras taxorna i linje med den utökade servicen.

En utblick mot 2027 och framåt visar på ökade drifts- och avskrivningskostnader kommande år. Genom att budgetera med en successiv återföring av överskottet, samtidigt som taxenivån gradvis kan anpassas, kan kraftiga taxeökningar från ett år till ett annat undvikas.

Inför 2026 finns ett antal kända faktorer som ökar bolagets kostnader. Dessa inkluderar bland annat ökade behandlingskostnader, ökade kostnader för löner och pensionsavsättningar samt ökade räntekostnader. Utöver dessa finns osäkerheter, framför allt avseende prisutvecklingen på material och drivmedel, som kan komma att innebära ytterligare kostnadsökningar.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige godkänna avfallstaxa 2026 enligt det förslag som June Avfall och Miljö AB har tagit fram (KS 2025-11-10 § 127).

Kommunfullmäktiges behandling

Tomas Brusberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till
June Avfall och Miljö AB

§ 85 Föreskrifter för avfallshantering June Avfall och Miljö AB

Diarienummer KS25/280

Beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till nya föreskrifter för avfallshantering för Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Tidigare föreskrifter för avfallshantering ersätts därmed.

Beskrivning av ärendet

Nuvarande avfallsföreskrifter behöver dels anpassas till ny lagstiftning och dels anpassas efter önskemål från ägarkommunerna. June Avfall och Miljö AB har tagit fram ett förslag till nya föreskrifter för avfallshantering i Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Samråd, utställning och granskning genomfördes under juni-augusti 2025.

Förslaget till nya avfallsföreskrifter innehåller bland annat följande förändringar:

- Definitionen av trädgårds- och parkavfall har ändrats.
- Definition av gränsgrannar har lagts till.
- Tömningsintervallet för fettavskiljare i Jönköpings kommun har ändrats.
- Reglering av eldning av trädgårds- och parkavfall har lagts till.
- Reglering av eget omhändertagande av slam har ändrats.
- Möjligheten att ansöka om utsträckt hämtningsintervall för fettavskiljare har lagts till.
- Förtydliganden om paketering/emballering och insamlingsplatser för textilavfall och fiskeredskap har lagts till i sorteringsbilagan.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta förslag till nya föreskrifter för avfallshantering för Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Tidigare föreskrifter för avfallshantering ersätts därmed (KS 2025-11-10 § 128).

Kommunfullmäktiges behandling

Tomas Brusberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till
June Avfall och Miljö AB

§ 86 Vidareutveckling av Habo kommuns modell för målstyrning och verksamhetsuppföljning

Diarienummer KS25/376

Beslut

Kommunfullmäktige besluta att för åren 2026-2028 arbeta vidare med strategisk plan och därmed fokusera på områdena tillväxt, trygghet och folkhälsa i uppföljningsprocesserna.

Beslutet innebär att beslutet KF § 92 2023-10-26 upphävs.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2023-10-26 att för åren 2025-2028 anta och behålla de tre fokusområdena för samhällsutveckling: *starkt lokalt näringsliv, bostäder för hela livet* samt *psykisk hälsa*, samt de tre fokusområden för verksamhetsutveckling, *enkel tillgänglig service, mod och innovation för effektiv resurshantering* samt *attraktiv arbetsgivare*.

2025-01-30 beslutade kommunfullmäktige att anta strategisk plan för Habo kommun, samt uppdra till kommunstyrelsen att implementera planen under 2025 och se till att den följs upp i målstyrningen under 2026.

Den strategiska planen består av tre målområden: *tillväxt, trygghet och folkhälsa*.

För att få effekt av den strategiska planen behöver tillgängliga resurser i form av arbetskraft i första hand läggas där i stället för på de tidigare beslutade fokusområdena.

Detta innebär inte att kommunen kommer sluta arbeta med starkt lokalt näringsliv, bostäder för hela livet eller psykisk hälsa – men uppföljningsarbetet kommer inte ske i sin nuvarande form. Ett starkt lokalt näringsliv är en av de absolut viktigaste frågorna för Habo kommun, och ryms inom ramen för det strategiska området tillväxt. Att främja den psykiska hälsan ryms inom ramen för det strategiska området folkhälsa och kommer vara en prioriterad strategi där under 2026. Bostäder för hela livet ryms också inom området tillväxt. Det kommer dock inte vara en prioriterad strategi eftersom denna fråga tas om hand som en del av kommunstyrelsens grunduppdrag genom plan- och exploateringsenhetens arbete med bostadsförsörjningsprogrammet.

Vad gäller verksamhetsutvecklingsmålen så är attraktiv arbetsgivare i strategisk plan angett som en grundförutsättning för att vi överhuvudtaget ska klara av vårt välfärdsuppdrag.

Enkel och tillgänglig service, samt Mod och innovation för effektiv resurshantering är inte omnämnda som grundförutsättningar i strategisk plan, men har sedan de infördes år 2019 blivit en så vedertagen del av det kommunala uppdraget i och med teknikutvecklingen och vi ser ingen risk för att det arbetet kommer att stanna av. Skulle det ändå göra det finns det utrymme för att göra det till prioriterade strategier inom ramen för fokusområdet tillväxt.

Mot bakgrund av ovan föreslås kommunfullmäktige besluta att upphäva beslutet från 2023-10-26 § 92 och istället besluta att i samband med budget- och uppföljningsprocesserna följa upp hur det går för målområdena i strategisk plan.

§ 87 Svar på interpellation till kommunstyrelsens ordförande om hantering av frågor som rör Vättern

Diarienummer KS25/415

Beskrivning av ärendet

Maria Arwidson (MP) har lämnat in en interpellation till kommunstyrelsens ordförande Susanne Wahlström (M) om hantering av frågor som rör Vättern, bland annat försvarets planer på att öka användningen av Vättern som skjutfält och flygövningsområde. Maria Arwidson ställer följande frågor:

- Hur hanteras de här frågorna som gäller slopande av flera miljö- och hälsoskyddsvillkor som hitintills gällt? Kommer dessa frågor upp till diskussion?
- Tog man till exempel tillfället i akt att agera på den information man fick i slutet av sommaren om försvarets planer på utökad verksamhet över Vättern?

Susanne Wahlström (M) svarar att det primära för Habo kommun är att ta ansvar för den klimat- och miljöpåverkan vi har och att arbeta för att minska densamma.

Den mesta PFAS som smittar ner Vättern kommer ovanifrån via regn. Försvarsmakten står för en liten del i det stora hela. All verksamhet orsakar till del föroreningar av miljön och det gäller så klart att minimera dem oavsett var de kommer ifrån och EU jobbar på direktiv som ska förbjuda PFAS.

När det gäller Försvaret så är det gamla synder isolerade till de områden där de använt släckskum för att träna på att släcka bränder eller släckt bränder. Och på den tiden då ansågs PFAS som ett bra medel.

Flygvapnet har ett nationellt miljötillstånd att skjuta en viss del i Vättern och de har ett begränsat område för detta.

Försvarsmaktens tillstånd, de lyder under miljöbalken som all annan verksamhet som sköts och handläggs av staten. De står under en statlig kontroll, Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) en oberoende tillsynsfunktion inom Försvarsmakten. Tillsyn och kontroll innebär en självständig granskning av att gällande lagstiftning följs.

Som kommun har vi inte något beslutsmandat i dessa frågor. Vi kan som kommun påtala att vi är oroad över skjutningarnas inverkan men förstår utifrån läget Sverige befinner sig i och vi förutsätter så klart att tillstånden är

givna utifrån miljöbalkens lagrum och att de övervakas av FIHM. Totalt sett vad gäller miljön i Vättern så utgör Försvarsmaktens påverkan på Vättern dock en mycket liten andel vad gäller miljöbelastning. Detta säger till och med Vätternvårdsförbundet.

I Habo kommun tar vi ansvar för vår rening bl.a. genom den investering som görs i vår VA-reningsanläggning. Vi satsar också på kunskapshöjande insatser som vänder sig såväl till kommuninvånare som medarbetare när det gäller hållbarhetsarbete och vad man själv kan göra för att minska sin klimat- och miljöpåverkan.

På frågan om att man slopat några miljö- och skyddsvillkor och då det inte anges någon tydlig hänvisning till vad man syftar till så är det omöjligt att svara på. Men mig veterligen har inga villkor slopats.

Vi är medlemmar i Vätternvårdsförbundet, vi träffar återkommande länsstyrelsen och har även samverkan med alla kommuner runt Vättern, så ja, vi tar aktiv del i att skydda och värna vårt Vättern.

Maria Arwidson tackar för svaret. Därefter kommenterar även Morgan Malmberg (HD) interpellationen.

§ 88 Svar på interpellation till kommunstyrelsens ordförande om skyddsrum i Habo kommun

Diarienummer KS25/453

Beskrivning av ärendet

Olle Moln Teike (SD) har lämnat in en interpellation till kommunstyrelsens ordförande Susanne Wahlström (M) angående skyddsrum i Habo och ställer följande frågor:

- Skyddsrumstäckning vid nybyggnation, givet att dagens skyddsrumskapacitet i Habo kommun endast täcker cirka 3 procent av kommunens invånare, avser kommunstyrelsen att införa krav på eller aktivt verka för byggnation av nya skyddsrum i anslutning till kommunala nybyggnationer?
- Hur ser den aktuella och totala geografiska fördelningen av skyddsrum ut i Habo kommun, och vilken kapacitet har dessa i förhållande till befolkningstätheten i respektive område?
- Hur bedömer kommunstyrelsen kvaliteten och driftsäkerheten på de befintliga skyddsrummen? Vilka åtgärder har vidtagits, eller planeras, för att säkerställa att dessa skyddsrum snabbt kan ställas i ordning och uppfylla gällande krav vid behov av aktivering?
- Hur ser kommunstyrelsens långsiktiga strategi och framtida planering ut för att adressera det stora underskottet av skyddsrumskapacitet i Habo kommun? Finns det en tidsplan för när och hur skyddsförmågan ska förbättras, utöver eventuella krav vid nybyggnationer?

Susanne Wahlström (M) svarar att Olle Moln Teike lyfter en mycket viktig fråga. Det stämmer att det säkerhetspolitiska läget förändrats mycket de senaste tre åren. Och det stämmer att det är MSB som har ansvaret för regelverk, samordning och tillsyn av skyddsrum. Habo kommun arbetar med de resurser som finns tillgängliga för att stärka såväl civil- som totalförsvar.

Frågan om skyddsrum har inte varit uppe för diskussion i kommunstyrelsen utifrån att ansvaret för att bygga nya skyddsrum ligger på Regeringen/MSB. De kan ta beslut om att det ska byggas nya skyddsrum. Idag finns det ca 64.000 skyddsrum för 7 miljoner personer. Det är olika hotbildsanalyser som bestämt var i Sverige skyddsrum ska finnas. Det har alltså aldrig varit ambitionen att bygga skyddsrum för hela befolkningen. Det beror på var man befinner sig om man behöver tillgång till skyddsrum. Man tillhör inget särskilt skyddsrum utan använder det som finns närmast där man befinner sig. Skyddsrummen är i

första hand en möjlighet i områden som är svåra att utrymma, till exempel större tätorter eller städer.

Det finns 6 stycken skyddsrum utmärkta i Habo kommun. De har olika kapacitet, den största 100 st och den minsta 30 stycken. De ligger i centrala tätorten utifrån den princip som tidigare och även nu råder kring var skyddsrum ska lokaliseras.

Bedömningen är att dessa skyddsrum ska kunna vara iordningsställda inom de 48 timmar som finns till förfogande. När det gäller befintliga skyddsrum så åligger det fastighetsägare ett stort ansvar. Fastighetsägare har ansvar att underhålla skyddsrummet så att det fungerar som det ska, att all utrustning finns samt se till så att byggnadens fasad är uppmärkt med en skyddsrumsskylt, det ska även finnas en skylt på väggen bredvid ingången in till själva skyddsrummet. En fastighetsägare kan vara privat eller kommunal. Det kan också vara en bostadsrättsförening.

Det finns ingen tidplan för att bygga nya skyddsrum utifrån tidigare angivet svar att frågan inte diskuterats i kommunstyrelsen.

Olle Moln Teike tackar för att utförligt svar och därefter kommenteras interpellationen även av Anders Rickman (L).

§ 89 Svar på interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande om tryggheten på skoltoaletterna i Habo kommun

Diarienummer KS25/452

Beskrivning av ärendet

Olle Moln Teike (SD) har lämnat in en interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande Johanna Bergbom (M) angående tryggheten på skoltoaletterna i Habo kommun. Olle Moln Teike ställer följande frågor:

- Har förvaltningen fått till sig från föräldrar om att det råder otrygghet på toalettutrymmena i Habos skolor?
- Hur ser nämnden på de uppgifter som framkommit gällande otryggheten på skoltoaletterna, och vilka åtgärder har nämnden vidtagit eller planerar att vidta för att säkerställa att alla elever tryggt kan använda skolans toaletter?
- Är nämnden beredd att omedelbart se över befintliga låsanordningar och installera enkla och effektiva lösningar, som till exempel innehaspar, lås med nyckel eller andra smarta spärrmekanismer, för att garantera elevernas integritet?
- Hur kommer barn- och utbildningsnämnden att integrera frågan om trygghet på toaletterna i kommunens övergripande trygghetsarbete och systematiska arbetsmiljöarbete (SAM)?

Johanna Bergbom svarar att förvaltningen inte har fått några indikationer på detta från föräldrar. Av de enskilda skolorna, så är det en skola som nämnt detta när det efterfrågades. Övriga skolor har inte fått till sig detta. Den skolan som fått till sig detta har bytt lås så att de inte kan öppnas utifrån utan personalnyckel. För övrigt har inga uppgifter om otrygghet på skoltoaletterna framkommit, så därav heller inga åtgärder vidtagits.

I elevenkät finns frågan ”Jag känner mig trygg i skolan”. Det finns möjlighet i enkäten att skriva fritextsvar och där finns inga kommentarer om otrygghet på toaletter. Tryggheten på skolan följs även upp på skyddsronder som följs upp i nämnden.

§ 90 Fråga till kommunstyrelsens ordförande om stöd och skydd mot hot, hat och trakasserier

Diarienummer KS25/426

Beskrivning av ärendet

Mari Larsson (SD) har ställt en fråga till kommunstyrelsens ordförande Susanne Wahlström (M) med anledning av att en tidigare politiker i kommunen uttryckt att hot var en bidragande orsak till att han valde att flytta till annan kommun. Frågan lyder: vilket stöd och vilket skydd har vi som politiker rätt till från kommunen när vi blir utsatta för hot, hat och trakasserier i vår roll som förtroendevalda?

Susanne Wahlström (M) svarar att det är bra att frågan lyfts och att det finns en tydlig rutin för hot, hat och trakasserier som riktar sig både till anställda och förtroendevalda. Frågan om vilket stöd och vilket skydd som kan bli aktuellt beror på situationen, men hon uppmanar alla som känner sig utsatta eller är osäkra på något som inträffat att ta kontakt med kommunens säkerhetssamordnare.

§ 91 Rapportering av ej verkställda beslut

Diarienummer KS25/254

Beslut

Kommunfullmäktige lägger informationen till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden har för tredje kvartalet 2025 rapporterat till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om sammanlagt 14 gynnande beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen och enligt 9 § lag om stöd och service till vissa funktionshindrade som ej verkställts inom tre månader från beslutsdatum.

§ 92 Medborgarförslag om volleybollplan på Kärnekulla

Diarienummer KS25/430

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget översänds till fritids- och kulturnämnden för beslut.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag att det anläggs en volleybollplan på Kärnekullaområdet.

Beslutet skickas till
Förslagsställaren
Fritids- och kulturnämnden

§ 93 Medborgarförslag om belysning vid lekplatsen på Mölekullen

Diarienummer KS25/435

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget översänds till kommunstyrelsen för beslut.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag att det sätts upp belysning vid lekplatsen på Mölekullen, vid Bergstigen. Förslagsställaren vill även att marken vid gräsplanen fixas till.

Beslutet skickas till
Förslagsställaren
Kommunstyrelsen

§ 94 Medborgarförslag om skatepark

Diarienummer KS25/436

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget översänds till fritids- och kulturnämnden för beslut.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag att det byggs en skatebana/skatepark någonstans i Habo.

Beslutet skickas till
Förslagsställaren
Fritids- och kulturnämnden

§ 95 Fyllnadsval byggnadsnämnden

Diarienummer KS25/402

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att för återstående tid av mandatperioden fram till och med 2026-12-31 till ny ersättare i byggnadsnämnden välja Stefan Larsson, Onkel Adams väg 8A, 566 34, Habo.

Beskrivning av ärendet

Vid förra sammanträdet valdes ersättaren Anders Andersson till ledamot i byggnadsnämnden. En ny ersättare behöver därför väljas och Socialdemokraterna föreslår att Stefan Larsson väljs till ny ersättare.

Beslutet skickas till
Stefan Larsson
Byggnadsnämnden
HR-administratör

Bilaga 1

Omröstning avseende paragraf nummer 83									
BESLUTANDE		Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
Gunnar Pettersson	S	X							
Susanne Wahlström	M	X							
Olle Moln Teike	SD		X						
Hans Jarstig	KD	X							
Jeanette Nyberg	S	X							
Henrik Esbjörnsson	M	X							
Helena Persson	C	X							
Nicklas Gustafsson Lenny Lindén	S	X							
Johanna Bergbom	M	X							
Mari Larsson	SD		X						
Karin Hultberg	KD	X							
Anders Rickman	L	X							
Eva Vettebring	S	X							
Ingvar Briland	M	X							
Morgan Malmberg	HD		X						
Thomas Gustafsson Berit Torstensson	S	X							
Joakim Lindblom	SD		X						
Jon Harald Jonsson	KD	X							
Lena Danås	V	X							
Eva Damberg	S	X							
Stevalla Blom Ingemar Severin	M	X							
Staffan Svanberg	C	X							
Jerry Schön Mikael Zander	SD		X						
Tomas Brusberg	S	X							
Fredrik Wårnbring	M	X							
Jan Lenhammar	KD	X							
Maria Arwidsson	MP	X							
Petra Mattlin	S	X							
Andreas Skiöld	M	X							
Stefan Björk Jerker Johansson	L	X							
Beata Zander	SD		X						
Anders Andersson	S	X							
Henrik Gillek Peter Olofsson	M	X							
Zeljka Axelsson	KD	X							
Lisbet Bärenholdt	M	X							
Summa:		29	6						